

t.a.v. De Minister van Asiel en Migratie

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota bij Kamerbrief Motie over verkennen hoe andere lidstaten invulling geven aan het beginsel van effectieve rechtsbescherming voor vreemdelingen

Datum
15 november 2024

Onze referentie
5631905

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

In de bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer is een reactie opgesteld op de door de Tweede Kamer aangenomen motie van lid Diederik van Dijk c.s.

De motie is ingediend in het kader van plenaire behandeling op 18 juni jl. van de Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 teneinde te voorzien in herziening van de regels voor niet tijdig beslissen op aanvragen op grond van de Vreemdelingenwet 2000 (Wet herziening regels niet tijdig beslissen in vreemdelingenzaken).

In uw antwoord van 24 oktober 2024 op een schriftelijke vraag (158) in het kader van de begroting is aangegeven dat de Tweede Kamer z.s.m. en uiterlijk vóór het kerstreces een schriftelijke reactie op de motie ontvangt.

2. Geadviseerd besluit

Ik verzoek u akkoord te gaan met de bijgevoegde concept brief en deze te versturen aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

- Met het toesturen van de belangrijkste bevindingen van deze inventarisatie wordt tegemoet gekomen aan de hierbedoelde aangenomen motie;
- Uit een inventarisatie bij 15 landen in Europa volgt geen praktijk die als alternatief zou kunnen dienen als effectief rechtsmiddel in plaats van de dwangsom;
- Uit de inventarisatie blijkt dat andere landen niet een dwangsomregeling hanteren zoals wij die in ons nationaal bestuurlijk bestel kennen.

4. Toelichting

De motie verzoekt de regering te verkennen hoe – kortweg- andere lidstaten invulling geven aan het beginsel van effectieve rechtsbescherming voor vreemdelingen met oog op mogelijke afschaffing dan wel beperking van de rechterlijke dwangsom in asielzaken en de Kamer over de uitkomsten van deze verkenning te informeren voor de begrotingsbehandeling.

Via het Europees migratie gremium GDISC heeft de IND bij andere lidstaten navraag gedaan naar de wijze waarop asielzoekers kunnen opkomen tegen termijnoverschrijdingen bij de beslissing op hun aanvraag en welke middelen de rechtspraak ter beschikking staan. Verwezen wordt naar de bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer. Hierin worden de belangrijkste bevindingen benoemd van de in vertrouwen gedeelde informatie, zonder dat deze informatie is te herleiden naar de betreffende lidstaat.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
15 november 2024

Onze referentie
5631905

Deze uitvraag van begin 2024 heeft reeds plaatsgevonden in het kader van de voorbereiding op het hierbedoelde wetsvoorstel. De verkregen informatie geeft geen aanleiding om het concept wetsvoorstel in de lopende wijzigingstraject te herzien. De informatie in de (vertrouwelijke) inventarisatie geeft geen aanleiding om bij deze bevroegde landen nader onderzoek te doen naar hun praktijk inzake een effectief rechtsmiddel voor het afdwingen van besluitvorming bij overschreden beslistermijnen. Gelet op de vertrouwelijkheid van de verstrekte informatie worden de relevante uitkomsten van de uitvraag hoog- over en zonder verwijzing naar het betreffende land met de TK gedeeld.

4.1. Politieke context

Het voorstel tot wetswijziging van de bestuurlijke dwangsom ligt voor in de Eerste Kamer.

In het regeerprogramma -Uitwerking van het hoofdlijnenakkoord door het kabinet- van 13 september staat het volgende opgenomen: *Dwangsommen wegens termijnoverschrijding worden afgeschaft of beperkt*

In de brief van MP Schoof van 25 oktober 2024 is aangekondigd dat de rechtelijke dwangsom in verband met vreemdelingrechtelijke procedures wordt afgeschaft. Het kabinet zal hiertoe met een wetsvoorstel komen.

4.2. Financiële overwegingen

nvt

4.3. Juridische overwegingen

De afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) heeft op 30 november 2022 geoordeeld dat uitsluiting van de rechterlijke dwangsom in de Tijdelijke wet opschorting dwangsommen IND, zonder alternatief dwangmiddel, in strijd is met het artikel 47 van het EU-Handvest van de grondrechten – het beginsel van effectieve rechtsbescherming. Naar aanleiding van deze uitspraak is het concept voorstel van de vorengenoemde wet aangepast met de strekking dat de bestuurlijke dwangsom wordt afgeschaft de rechtelijke dwangsom intact blijft.

In uw brief van 14 november 2024 'Planning wetgeving hoofdstuk 2 Regeerprogramma' is het volgende opgenomen: 'Op dit moment wordt onderzocht of het juridisch toch mogelijk is om de **rechterlijke dwangsom** af te schaffen. U wordt hierover zo spoedig mogelijk nader geïnformeerd.'

4.4. Krachtenveld

Afgestemd met IND, DMB/JAZ en DWJZ.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

Gelet op de vertrouwelijkheid van de verstrekte informatie worden de relevante uitkomsten van de uitvraag hoog- over en zonder verwijzing naar het betreffende land met de TK gedeeld.

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
15 november 2024

Onze referentie
5631905